

Advies Sectorraad Kunsten en Erfgoed

13 januari 2010

Ontwerp van decreet houdende instemming met het Europees verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (herzien)

Tijdens haar vergadering van 2 oktober 2009 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het ontwerp van decreet houdende instemming met het Europees verdrag inzake de bescherming van archeologisch erfgoed (herzien), opgemaakt in Valletta op 16 januari 1992.

De SARC wordt om advies gevraagd per brief van 14 december 2009. De Sectorraad Kunsten en Erfgoed brengt na schriftelijke procedure volgend advies uit.

ADVIES

Het voorliggende ontwerp van decreet heeft als doel het verdrag te ratificeren dat het behoud en de bescherming van het archeologisch erfgoed van Europa beoogt.

Zoals eerder ook door SARO¹ en SARIV² terecht aangegeven, komt het decreet erg laat: het Europese Verdrag dateert van 16 januari 1992, 18 jaar geleden dus. Vlaanderen hinkt duidelijk achterop in vergelijking met onze buurlanden.

Dat er duidelijke afdwingbare afspraken moeten zijn wat betreft de financiering en de verantwoordelijkheid bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen is evident en noodzakelijk. Er is ondertussen wel één en ander opgevangen door de Vlaamse regelgeving maar of dat voldoende garanties biedt voor een effectieve en verantwoorde archeologische werking is zeer de vraag. In de praktijk blijkt die regelgeving nog vaak onvoldoende sluitend en voor verschillende interpretaties vatbaar. Het verdrag behoort tot de zgn. gemengde verdragen waarbij zowel federale als regionale (gewest- en gemeenschaps-) bevoegdheden betrokken zijn, maar het omgaan met archeologisch onderzoek wordt doorgaans op lokale schaal geregeld. Dit heeft een grote variatie aan uitvoeringen tot gevolg.

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed hoopt dat er open kan worden samengewerkt met **duidelijke afspraken tussen de verschillende overheidsniveaus** en dat er een billijk evenwicht gerealiseerd kan worden.

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed dringt ook en vooral aan op een **goede afstemming tussen roerend en onroerend erfgoedbeleid**. Dat is zeker nodig omdat in het ontwerp van decreet het archeologisch erfgoed vooral beschouwd wordt als onroerend en/of monumentaal. Terwijl het eigenlijk om een materie gaat die evenzeer tot het roerende culturele erfgoed behoort. Zo gauw een voorwerp uit de grond of het water gehaald wordt, verliest het zijn 'onroerende' status, ook al blijft de nood aan een blijvende band met de site en de context waarbinnen het gevonden wordt. In de praktijk betekent dit een voortdurend balanceren van archeologische relictten tussen de kunstmatige opsplitsing van roerend en onroerend erfgoed. Alleen een geïntegreerde aanpak kan hier oplossingen bieden.

---

¹ Advies van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke ordening – Onroerend erfgoed van 30 oktober 2009.

² Briefadvies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen van 6 november 2009.

Nu we sinds 2008 beschikken over een degelijke decretale basis voor de bescherming, het verantwoord behoud en de ontwikkeling van het culturele roerende en immateriële erfgoed, is het meer dan ooit belangrijk om het beleid aangaande onroerend cultureel erfgoed hierop af te stemmen. Archeologische relictten belanden in veel gevallen in museale (en andere) collecties. Het decreet dat nu voorligt, stelt nadrukkelijk dat misbruik door onwettelijke opgravingen en verkoop moet vermeden worden. De sectorraad zou graag zien dat hiertoe een aantal afdwingbare maatregelen opgenomen worden om de juiste bewaarplaatsen en behandelingen te vrijwaren. Eens uit hun oorspronkelijke site verwijderd, zijn archeologische relictten 'museale' voorwerpen en dienen behandeld te worden volgens de regels die door het ICOM zijn vastgelegd. Op dit ogenblik worden zij vaak ondergebracht in depots met het oog op onderzoek. De expertise die binnen de musea op het gebied van behoud, beheer en publiekswerking aanwezig is, zou hiervoor zeker benut kunnen worden.

Besluit

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed van de SARC gaat akkoord met het ontwerp van decreet, dat stelt dat het verdrag ter bescherming van het archeologisch erfgoed (herzien), opgemaakt in Valletta op 16 januari 1992 en ondertekend op 30 januari 2002, volkomen gevolg zal hebben. Hij wijst daarbij op de dringende noodzaak aan afstemming en samenwerking tussen de verschillende bevoegde niveaus.

Namens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed,

Johan Thielemans, voorzitter
Chantal De Smet, ondervoorzitter
Hanne Schuermans, secretaris